

Delta i debatten, skriv til oss!

Send ditt innlegg til debatt@nasjonen.no. Innlegg kan også sendes pr. post til

Nasjonen, Postboks 9390 Grønland, 0135 Oslo. Mer konvolutter «debatt». Innlegg som sendes elektronisk blir prioritert.

Kronikk: Max 5000 tegn med mellomrom. **Leserinnelegg:** Max 2500 tegn med mellomrom. Kun bestilte kronikker honoreres.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendt stoff og til å publisere det elektronisk.

KRONIKK

Dyrt: I dag dekkes nettinvesteringer ved småkraftutbygging av den enkelte utbygger og av det lokale nettselskapet.

FOTO: SMÅKRAFTFORENINGA

Nett og fornybar energi

I en kronikk i *Nasjonen* 2. juni 2009 argumenterer en rekke av landets største nettselskaper for en omlegging av reguleringsregimet for nett i Norge. Dagens reguleringsregime gir nettselskapene ingen incentiver til å foreta de investeringene som er nødvendige for å tilknytte ny fornybar energi som småkraft og vindkraft. Ved å overføre ansvaret for produksjonsrelaterte nettinvesteringer til Statnett løser man problemet og sikrer at nødvendige investeringer i nettet gjennomføres.

Kraftnettet er en viktig del av infrastrukturen i Norge. Eksisterende nett er bygget ut som et spleiselag mellom forbrukere og kraftprodusenter. Eksisterende produksjonsanlegg drar nytte av tidligere tiders investeringer, og kan utnytte den fleksibiliteten som ligger i egne anlegg innenfor de rammer som eksisterende nett gir. Nye produksjonsanlegg må som hovedregel dekke de kostnadene de påfører nettet gjennom nye investeringer. Dersom man hadde benyttet samme logikk innen veibygging ville kostnaden ved ny E6 måtte finansieres av de bilene som tilkommer etter at køen har opp-

HINDER

«Dagens finansieringsregime for nettutbygging legger store hindringer i veien for utvikling av fornybar energi generelt og småkraftverk spesielt.»

stått, mens de øvrige ville kjøre gratis.

Dagens finansieringsregime for nettutbygging legger store hindringer i veien for utvikling av fornybar energi generelt og småkraftverk spesielt. Mens vindparker utvikles samlet og koordinert, utvikles småkraftverk i den rekkefølge hver enkelte grunneier eller utbygger får konsesjon. Dagens finansieringsregime gjør det umulig å oppgradere nettet før et tilstrekkelig antall prosjekter har fått konsesjon. Samtidig krever NVE at nettilknytning er avklart før konsesjon innvilges. Dette er en gordisk knute som må løses dersom man skal unngå at utviklingen av småkraftverk stopper opp.

Småkraft bygges ikke ut for å hjelpe lokal forsyning. Det er forbrukere i Norge og Europa som etterspør mer fornybar energi, og kostnadene for nødvendig infrastruktur bør derfor tas av de som etterspør den og ikke av lokale nettselskaper eller den enkelte utbygger som i dag. Det er heller ikke rimelig at utbygger bekoster forsømte reinvesteringer og vedlikehold i eksisterende nett. Disse kostnader bør tas av de lokale nettselskaper.

I dag dekkes nettinvesteringer ved småkraftutbygging av den enkelte utbygger og av det lokale nettselskapet. Investeringen består delvis av produksjonsrelaterte investeringer, og delvis av forsterkning av eksisterende nett. Diskusjonen om kostnadsfordeling er vanskelig, og utbygger belastes ofte med

en urimelig høy andel av reinvesteringer i eksisterende nett. Restlevetid for eksisterende nett betyr svært mye for kostnadsfordelingen mellom produsent og nettselskap. Restlevetiden lar seg vanskelig beregne, og må derfor som hovedregel fastsettes gjennom forhandlinger mellom netteier og utbygger.

I Ot.prp. nr 62 fra 17. april 2009 om lov om endringer i energiloven, er det påpekt at økt utbygging av fornybar energi er et nasjonalt og internasjonalt satsingsområde som det er rimelig at alle, både produsenter, forbrukere og storsamfunnet, bidrar til å finansiere. Lovforslaget gir netteier tilknytningsplikt for småkraftverk. I tillegg uttaler regjeringen en politisk målsetning å utjevne nettleien i Norge. Lovforslaget skisserer imidlertid ikke en løsning på kostnadsfordeling som følger av slik tilknytningsplikt. Uten en slik løsning vil ikke tilknytningsplikten løse de problemene som det tas sikte på å løse.

Investeringer i sentralnettet gjennomføres i dag av Statnett dersom investeringen møter fastsatte kriterier for samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Investeringen finansieres over sentralnettstariffen, slik at regningen til slutt ender opp hos forbrukerne gjennom en marginal økning i sentralnettstariffen. Det er rimelig at det samme prinsipp legges til grunn for alle nettnivå, slik at Statnett finansierer investeringer i underliggende nett når dette utløses av ny produksjon. Dersom investeringen delvis er utløst av oppgrade-

ringsbehov i underliggende nett dekkes deler av investeringen av lokal eller regional netteier som i dag. Den produksjonsrelaterte andel av investeringskostnadene finansieres over sentralnettstariffen, mens de øvrige kostnadene belastes lokal netteier. Et slikt finansieringsystem vil også gjøre det mulig å finansiere investeringer i nettet i områder der ikke alle potensielle kraftverk har fått konsesjon, da risikoen for overinvesteringer kan spres på en større investeringsportefølje en den enkelte kraftverk eller nettselskap har muligheten til.

Forslagene til endringer i finansieringsordningen for tilknytning av ny produksjon vil medføre at kostnadene for ny overføringskapasitet bæres av de som etterspør kraften. Dette er helt analogt til finansieringsmodeller for andre typer infrastruktur, som f.eks veier, jernbane etc. Finansieringsmodellen vil sørge for at nettinvesteringer som er samfunnsøkonomisk lønnsomme bygges ut. Videre vil denne finansieringsmodellen gjøre det mulig å foreta nettinvesteringer basert på fremtidige behov uten at samtlige relevante kraftprosjekter har fått konsesjon. Dette vil fjerne de koordineringsproblemer som ligger i dagens regelverk, og vil medføre at flere prosjekter kan knyttes til nettet raskere.

Thorstein Jenssen, Fjellkraft AS
Rein Husebø, Småkraft AS
Peter Kildal, HydroPool Gruppen AS
Rune Skjevdaal, Norsk Grønnekraft AS

* EU-DEBATTEN

Demokratiet seiret

Gerhard Prösch fra Akershus Nei til EU kommenterer i *Nasjonen* 9. juni mitt innlegg om EU valget. Han hevder at «EU er i utgangspunktet dypt udemokratisk.» Videre hevder han at kommisjonen bestemmer.

Dette må etter mitt skjønn bygge på en grunnleggende misforståelse om demokratiet i EU. Vi har nylig vært gjennom verdens nest største valg, der vi alle er bekymret over at valgdeltakelsen for lav, men må samtidig ha respekt at velgerne i valg er de som bestemmer. Det nyvalgte parlamentet har en sentrum-høyre-majoritet og vil nesten sikkert nominere Barroso som fortsatt leder av kommisjonen. Med ham vil EU ha en erfaren folkevalgt som leder som forstår at EUs fremtid må bygge på de signalene som folk gir gjennom valgene og at høyreekstremismen ikke skal få styre. Samtidig skal Sverige ha formannskapet, som vil sikre at Norden vil bli hørt i fellesskapet.

EUs styrende organer er det Europeiske råd som er EUs toppmøteorgan som består av EUs stats- og regjeringssjefer, bistått av utenriksministrene. I tillegg møter både presidenten for Europakommisjonen og presidenten for Europaparlamentet på disse møtene. Europakommisjonen er EUs utøvende organ, som utpekes av medlemslandene og godkjennes av parlamentet. Kommisjonen leder forvaltningen i Brussel.

Unionsrådet er EUs lovgivende organ sammen med Europaparlamentet bestående av en minister fra hvert medlemsland. Europaparlamentet er ved siden av Unionsrådet EUs lovgivende organ som etter valget i 2009 består av 736 parlamentarikere. Representantene vedtar lover, godkjenner EUs budsjett, nye medlemsland og Europakommisjonen. Parlamentet møtes i Strasbourg og i Brussel.

EU domstolen er satt til å tolke traktater og lovverk. Domstolen kan dømme i alle typer saker som dekkes av de felles lover og regler, og kan dømme enkeltpersoner, bedrifter og land. Domstolen består av dommer fra hvert land, som utpekes av regjeringene i fellesskap.

Den Europeiske sentralbanken (ESB) har ansvaret for pengepolitikken til de landene som deltar i Eurosamarbeidet. Til slutt vil jeg si at jeg støtter Nei Til EUs krav om en utredning om EØS da vi trenger å synliggjøre konsekvensene av et norsk utenforskap.

Tommy Bech, Europabevegelsen på Romerike